1879. XI. évfolyam. 53. szám. Hétfő, márczius 17.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VÉCSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Debreczen, márt. 17.

(P.) A szegedi vész beálltával az ország szeme a képviselőházra, jobban mondva a kormányra fordult, hogy lássa mit szándékozik tenni ily óriási csapással szemben. Azt már tudjuk, hogy az ellenzék által javaslatba hozott egy millió forint országos segély ügyét a magas kormány nem pártolta, — lehet, hogy azon okból, mert épen az ellenzék részéről jött az inditvány, hanem azt mondta Tisza Kálmán, hogy a szükséghez képest ő utalványozni fog pénzt törvényjavaslat nélkül is.

Hát hiszen jól van ez igy is, csak azt nem értjük, hogy egy miniszterelnök miért akarja minden áron mellőzni a törvényhozást, miért restelli azt, ha az neki valami teendőt megszab. Nem gondolhatunk mást, mint azt, hogy ő a gondviselés szerepét akarja játszani, s veri a mellét, hogy ő minden felelősséget magára mer vállalni azon összegekért, melyeket a szegedieknek ád.

Más országokban ilyen körülmények között szokás a kárvallottak részére moratóriumot, vagyis fizetési haladékot engedélyezni és pedig a körülményekhez képest 3—6 hónapot s ez ugy az adós további hitelének, mint a hitelező jogainak megóvására felette szükséges is.

A mi törvényhozásunkban is előterjesztetett egy javaslat, mely azt mondja, hogy a hitelezőknek jogaik megóvásai tekintetéből moratorium engedélyeztetik.

Itt tehát csak a hitelező jogairól van szó, vagyis arról, hogy azért, mert követelését nem tudja a vész napjaiban érvényesiteni, reá semmi joghátrány ne háromoljék. De hogy az adóst most ne lehessen exequálni, arról már senki sem gondoskodik, s igy a moratórium csak egyoldalu s szabad kezet ád arra, hogy a hitelezők a fizetni képtelen adóst kényök kedvök szerint zsarolhassák, vagy épen tisztára megkoppaszthassák.

Ezen eljárás véghetetlen káros következményü a különben is borzasztóan elpusztitott népre, mert most egyenesen kezébe van adva hitelezőjének s csakis annak lelkületétől függ, hogy milyen sorsot szánt a szerencsétlen adósnak.

És ha vannak esetek, miszerint a hitelező egyik másik adósának birtokára áhitozott, most az oda van dobva neki s még nem is kell ráfizetnie, mert hát Szegeden most a fekvőséget nem becsülik semmire.

Legjobban van pedig sujtva ezen egyoldalu moratórium által az iparos és kereskedői osztály, mert ezek leginkább váltóra dolgoznak, s a lelketlen hitelező minden perczben megrohanhatja őket a nélkül, hogy a törvény védszárnyai alá menekülhetnének, s miután az ár a szó szoros értelmében mindenükből kifosztotta, csőd alá kerülnek s igy a legszolidabb iparos vagy kereskedő is nemcsak vagyonában, de hitelében is tönkre van téve.

Bámulnunk kell azon, hogy a kormány itt is, — mely pedig távol áll a pártkérdéstől, — ilyen félszeg és következményeiben felette káros eljárást tanusit s igy a mit egyik kezével ád, a másikkal visszamarkolja.

Ha a moratórium nemcsak a hitelezők jogainak megóvására, de egyuttal az adósok védelmezésére is kiterjesztetnék, azon esetben a vész által sujtottak nem lennének egyuttal hitelükben is tönkretéve s bár ha hónapok telnek is el, mig csak kissé összeszedhetik is magukat, de a csüggedés perczeiben édes balzsam volna sebeikre azon tudat, hogy a törvényhozás atyai szemekkel vigyáz reájuk. —

Mig igy ha az árból puszta életüket megmenthették is, midőn vagyonuk romját ujra felkeresik, szemközt találkoznak ott a végrehajtóval.

Lehet, hogy a kormány ugy vélekedett, miszerint az a hitelező nem lesz oly szivtelen — miután jogai ugy is megvannak óva, — hogy követelésével a vész napjaiban előálljon, s azt csak a részére engedett moratórium végnapjaiban fogja előterjeszteni.

Nem vonjuk kétségbe, hogy lehetnek ilyen nemesen gondolkozó emberek is, de fájdalom, ma már ilyenek kevesen vannak. Hanem azt hisszük, hogy épen azért, mert a pusztulás ily óriási, sietni fog mindenik a maga követelését ugy a hogy lehet biztositani, s épen ebből fog következni, hogyha eladásra kerül a sor, a lehető legpotomabb áron pocsékolják el az emberek azt, a mit az elemek meghagytak.

És ha ilyen eshetőségeket is figyelembe veszünk, átfogjuk látni, hogy Szegedet első sorban az árviz tette ugyan tönkre, de a mit az meghagyott, azt a kormány helytelen intézkedése veszi ki az inségre jutott nép kezéből.

Politikai hirek.

— **Keletről.** A helyzet bonyolultabbá válik keleten. Még csak a napokban történt meg a bolgár alkotmány kihirdetése. s már jő a hir, hogy ezen alkotmány 16, és 22-ik czikkelyei ellen a török biztos óvást emelt.

A Maczedoniából érkező hirek is igen nyugtalanitók.

A görög határigazitás kérdésében hasonlóképen nehézségek merültek fel, minek folytán a tárgyalások megszakitása közel várható.

— **London**, márcz. 15. A lordmayor Tisza miniszterelnökhöz táviratilag részvétnyilatkozatot intézett a katasztrófa alkalmából és egyuttal bejelentette a gyüjtések megindítását.

— **Oroszország.** Az orosz titkos forradalmi bizottság egyre merészebben üzi vakmerő játékát. Most köriratokat intézett a nagyhatalmasságok képviselőihez és befolyásosabb államférfiakhoz, tudatván velök, hogy ujabban következő férfiak felett ült itéletet: Makoff, Kiew kormányzója, Csertkoff a császári iroda harmadik osztályának igazgatója és b. Drentelen, ki mint orosz katonai parancsnok működött Moldva-Oláhországban s pár hó előtt neveztetett ki aforradalmi bizottság által a halálraitélt és meggyilkolt Mezenceff utódjául.

— **A magyar delegáczió** ülésén konstatáltatott, hogy a két országos bizottság határozatai megegyeznek s igy a póthitelek tárgyában megszavazott javaslatok szentesités alá terjeszthetők.

Márczius 15. Budapesten.

— Fővárosi levél. —

Budapest, márcz. 15.

Nagy események évforduló napja viradt ránk, a mai reggellel; nagy nap, melynek emléke 3 évtized után is oly hün elmélyében van minden igaz honfinak; nagy nap, melynek emlitésekor öröm és fájdalom érzetei váltakoznak sziveinkben. — Örülünk, ha meggondoljuk, hogy e napon ébredt fel mély álmából az elnyomott nemzet, de fájdalmat is érezünk egyszersmind, mert az ébredés igen gyászos, felette szomoru véget ért!

Harminczegy tavasz virult azóta szerencsétlen hazánk felett, midőn a megifjodott nemzet megrázta rabbilincseit; midőn kibontotta a szent zászlót, melyre szabadság, testvériség és egyenlőség, e mély értelmü három szó volt felirva; midőn felemelte izmos karjait, hogy azzal a zsarnokságot és jogtalanságot eltiporja.

Harminczegy év! mily hosszu idő ez, mily sokan nem élnek már azok közül, kik e nagy nap eseményeinek szemtanui voltak, és az emlék mégis oly világos, oly elenyészhetlen mindnyájunk előtt, mintha jelen lettünk volna az események szinhelyén.

Hevesen dobban meg minden romlatlan sziv e napon, kizarándokol minden jó hazafi a nemzet elhunyt nagyjainak sirjához, hogy ott lerója a kegyelet hálaadóját.

Igy történt ez a fővárosban is. Az egyetemi ifjuság kebeléből alakult hatvanas rendező bizottság, falragaszok utján hivta fel a közönséget a részvételre, s tudatta az érdeklődőkkel, hogy az emlékünnepély minő sorrendben lesz megtartandó. — De hisz ugy sem volt erre semmi szükség; ki feledhetné el a nemzetnek ezen ünnepélyét, ki ne tudná azt, hogy márczius 15-én kötelessége van minden magyarnak?! Tudták is azt igen sokan, mert a gyülekezésre kitüzött Egyetem-téren, már kora délután, óriási számban jelent meg az ifjuság és a résztvenni kivánó közönség.

A nemzetiszin-kokárdás rendezők vezetése alatt, délután 2 órakor indult meg a menet hosszu sorban, ki a Kerepesi temetőbe, a hol először Forinyák Géza, volt egyetemi polgár sirját kerestük fel, ki szintén a szabadságharcz első áldozatai közzé tartozott, s miután az ifju hős felett megható emlékbeszéd tartatott, sirja a szózat éneklése közben, gyönyörü babérkoszoruval diszittetett fel. Ezután Woronyetzki lengyel herczeg, Sárossy Gyula költő és a vértanuk siremlékét látogattuk meg, hol a kijelölt szónokok elmondák beszédeiket s az ifjuság hazafias dalokat énekelt.

Végül következett Magyarország első miniszterelnökének, a szabad és független eszmék örökké élő martyrjának, Gróf Batthyányi Lajosnak mauzoleuma. A pompás siremléket nagy néptömeg vette körül levett főveggel, mindenki igyekezett közel jutni a nagy férfiu hamvaihoz; százak ajkáról zendült meg egyszerre a Hymnus, melynek elvégzése után, itt is a remek gyászbeszéd következett s a szózat éneklése után, eloszlott az óriási közönség és az ünnepély véget ért.

Brknr E.

Rémesetek Szegeden.

A „M—g“-nak a következőket irják:

A Tisza-töltés több ezer családnak adott ideiglenes menhelyet. Mindenki saját veszteségeit panaszolja és jajgatva emlegeti egy hosszu élet során nehéz munkával szerzett vagyonát, melynek romjaiból egy meztelen testét takaró ruhadarabot is alig tudott megmenteni.

Az itt levő menekültek legnagyobb része nyugtalan aggódással tolakodik az időnkint érkező csolnakok felé s izgatottan tudakozódik a veszély szinhelyén maradt apja, anyja, gyermeke vagy testvére felől s minden ujolag távozó mentő csapatot esdekléssel s rimánkodással ostromolnak s utasitanak öréik felkeresésére.

A szüleiket vesztett gyermekek egy-egy ingecskében s nehányan a vizből kihalászott nedves ruhadarabokba burkolózva futkosnak a töltésen s szivet facsaró jajveszékléssel növelik az általános kétségbeesést. Egy két éves kis leány minden közeledő asszonyt anyjának vélvén, sirva futkossa be a töltést, de az általános zavarban nem akad senki, ki felfogna rajta.

Az éjszakai csikorgó hideg még borzasztóbbá teszi a szerencsétlenek helyzetét; sokan az uszó házfedeleket kihalászva, annak nád és szalmarészeiből kunyhókat rögtönöznek s az alatt töltik az éjet. Szálé Lajos végzett joghallgató, ki a Zubovics által alakitott bizottsággal utazott le menteni, maga is csak véletlenül menekült meg. Ugyanis még a katasztrófa előtt megérkezve éjjelre egy vagyonos zsidóhoz szállásoltatott be. Több átmatlan éj után oly mély álomba merült, hogy a vészlövések és harangok kongása daczára is csak hajnalban ébredt fel, midőn már a viz a menekülést lehetetlenné tette.

Több óráig hasztalanul várakozott mentő társaira; körülötte egymásután dültek össze a házak s már-már csüggedni kezdett, midőn az ár egy nagy teknőt sodort az udvarra, melyet magához vonni sikerülvén e veszélyes jármüvön a városház térig szerencsésen elevezett.

Midőn társai — gr. Vay Ábris és Pekry Sándor egy óra mulva felkeresésére indultak a házat már romjaiban találták s veszve hitt barátjukkal csak másnap találkoztak.

Az élelmezés felette hiányos, bár magánosok roppant készséggel igyekeznek enyhiteni a nyomort. Pallavicini naponta 3000 embert élelmez.

Ma reggel Hadzsi kapitány a Makos erdő mellett megmentett hetven embert, köztük Dömötör főmérnököt. A szerencsétlenek három nap óta nem ettek semmit. Én magam is két asszonyt és egy férfit hoztam le ma éjjel a háztetőről, a kik már félig meg voltak fagyva. Az „Arad“ nevü gőzös a hajóhidat baleset következtében elszakitotta, s arra tehát ugy a közlekedés, mint a menekülés megszünt. Holnapig azonban helyreállitják. Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter bátoritó proclamatiót tett közzé. A kórházból ötven beteget Temesvarra vittek, az őrülteket Budapestre szállitják. A viz némileg apad. A házak omlása folyvást tart. Már csak mintegy 300 ház áll.

— **BUDAPESTI HIREK. A fővárosba** naponként számos menekült érkezik Szegedről. A lakosság kiváló vendégszeretettel fogadja őket. **A fővárosi hatóság** a legnagyobb odaadással és követni való áldozatkészséggel teszi magáévá Szeged és a vizárral sujtott Alföld ügyét. Kammermayer polgármester elnöklete alatt a hatóság permanens vészbizottsággá alakult, mely reggeli 7 órától kezdve egészen esti 11 óráig, folyvást együtt van, s tagjai naponkint csak nehány órára váltják föl egymást. E bizottság vezeti a gyüjtést, nyugtázza a pénzeket és küldi haladéktalanul Szeged városának. **Öngyilkossági kisérlet.** Szabó András budapesti születésü 28 éves nőtlen napszámos borban fölolvasztott villóval magát megmérgezni akarta. Még élve szállittatott a Rókus kórházba. **Baleset.** Eberhardt József 32 éves napszámos az osztr. államvaspályán többed magával malomkövek lerakásával foglalkozott, miközben megcsuszott s ennek következtében egy malomkő ballábára gördült s azt szétmorzsolta. A kórházba szállitották. **Szökött kereskedő.** Krauszmann ruhakereskedő Budapestről nehány nappal ezelőtt megszökött, de a főkapitányság távirati megkeresésére Hamburgban elfogatott s legközelebb visszaszállittatik a fővárosba. Krauszmann az üzletben elkövetett csalásokon kivül váltóhamisitással is vádoltatik.

Szeged pusztulása.

A Szegedről ujabban érkezett táviratokat a következőkben foglaljuk össze:

Szegeden tizezer épület volt 6800 házszám alatt.

Ez épületekből már nyolczezerkétszáz összedőlt.

Emberélet, mint márcz. 15-ig tudva van, **1900** veszett el. Száz ember csak azzal foglalkozik, hogy sirt ás.

A Szegedre küldött kormánybiztosról igen furcsa hirek keringenek. Az ő kezében volt a legfőbb hatalom, és midőn mindenki kétségbeesetten jajveszékelt az ár betörése fölött, — javában aludt.

A viz 24 óra alatt egy lábnyit apadt. Most már hozzá lehet fogni a butorok mentéséhez.

*

Szentesről még mindig nyugtalanitó hirek érkeznek A szentesi gátak a katasztrófa küszöbén vannak; kitörés esetén Szentessel együtt Hódmezővásárhely is el lesz söpörve. Lázas izgatottság uralg a lakosság között Beliczay kormánybiztos Bodóky főmérnökkel oda érkezett, vivén magukkal mentő eszközöket. Belvédelmi töltéseket készit a lakosság; a reményt menekülhetésre még nem adtuk fel egészen.

Az árviz katasztrófák az alföldön és a Tisza-szabályozás.

A „Neue Freie Presse“ egy szakkészültséggel s az érdektelen idegen szerzőről bizvást feltehető elfogulatlansággal irt czikket közöl folyó hó 13-iki esti lapjában, Jassinger J. tollából, mely a Tisza szabályozással foglalkozik s melyet ugy saját érdeme, mint különösen szomoru alkalomszerüsége miatt helyén valónak látjuk kivonatban közleni. Az érdekes czikk igy szól:

Azon alaptételből indulva ki, hogy a Tisza hydrotechnikai viszonyainak legfőbb fogyatkozása a csekély esésben s ennek folytán a folyó számtalan kanyarulatában rejlik, — a főtörekvés oda irányult, hogy egyrészt a folyam hosszának megröviditése által az esés javitása eszközöltessék, másrészt, hogy parallel-művek, földgátak által, melyek helyenként 1000 méter széles árterületet engednek a folyónak s mindkét parton huzódnak, a szomszédos müvelési terület az árvizektől biztositassék. E czélra a számtalan szerpentina az ugynevezett átvágások által mellőztetett. Ily módon gondolták a kivánt czélt elérni; de a véghezvitt munkálatok figyelmes megvizsgálása rávezet az eljárás helytelenségére.

Az átmetszések által a Tisza esése részben javult. De ez az esés-javulás csupán magokra az átmetszésekre van korlátozva s nem terjedt ki a két átmetszés közt terjedő folyamrészekre. Ha emez esés-javulás teljes, a szabályozás egész hosszát magában foglaló volna, a folyó sebességének egy-egy részlet minden egyes helyén egyenlőnek kellene lennie. De ez nincs igy. Mig ugyanis az átmetszésekben az áramlás jelentékenyen emelkedett, addig a köztük fekvő szabályozatlan folyamrészekben változatlan maradt. Hogy a folyó sebessége az átmetszésekben lényegesen emelkedett, természetes következése amaz óriási megröviditésnek, mely a szerpentinák elzárása által éretett el, minthogy most az absolut magasság-különbség azok felső és alsó vége közt, az átmetszés jóval leszállitott hosszán oszlott meg. Vannak átmeszések, melyek 1.5 kilométer hosszassággal 15 kilométer hosszu szerpentinát vágnak el; az esés tehát megtiszereződött. Nézzük már most, egy kiképzett „átmetszés“-ben minő tünetek fordulnak elő. Minthogy ennek esése sokkal nagyobb azon a viz sokkal gyorsabban átfolyik és meszesitőleg hat, még pedig egész az alsó torkolatig. Ideérve a folyó emelt sebessége a régi, széles folyó-profil csekély esése miatt egyszerre megcsökken. — E hirtelen csökkenés az alsó torkolatnál örvényképződésben nyilatkozik. —

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Márczius 15. 1879.

Szabadság napja! pirulok, ha rám sütsz
Mert akkor érzem, mily hitvány vagyok .!
A temetőbe nem merek kimenni,
Hol szunnyadoznak elfeledt nagyok,
Te nagyjaid . .! Csak bujkálok s kerülöm
Dőlt hantjukat, dult árok oldalán,
És nem merem tapodni a göröngyöt,
Mert hamvaikkal elegyült talán . .!

Riasszam őket? óh! csak hadd aludják
Dicsőség álmát mély sir fenekén!
Mért tudniok, hogy koldus lőn hazájuk,
S mint nemzetük, nincs nemzet oly szegény!
Mért tudniok, hogy nincs itt több dicsőség,
Csak szégyen és rongy és hunyász nyomor;
Nincs ünnep több; a zaj, mely néha támad,
Csak orgia . . avagy halotti tor!

Aludni most? Mikor hazájuk pusztul,
És egyre kong örülten a harang?
Pihenni, ők .! a föld gyomrában, ott is
Fölverné őket e mogorva hang!
Tudom, hogy most kin dobban hült szivükbe.
Mind hallgatózik, viraszt, kesereg,
S a bus gödörben: honszerzők csoportja
Vérkönnyet sir a honvesztők felett . .!

Egykor dicső nap! Mily látványra szórod
Sugaridat ma? Roskad, menekül
Váz-sárga nép, mint végitélet napján;
A gyermek anyja, férj hitves nélkül
Iramlik, robban be az éjszakába,
Honnan kivinnyog a nehéz beteg,
Ki futni nem bir s elfuló torokkal,
Tompán nyöszörgi: Itt! segitsetek!

Veszett baromként, tajtékozva száguld
A szörnyfolyó s ezer halált kavar
A merre vágtat ugató haraggal . . .
Örvénnyé válik pusztaság, avar . .!
Dagad, zuhog . .! az orkán nyargal rajta,
Mint vad csikón és veri odalát
Vihar korbácscsal . . . átugrik a gáton
S berugja templom és kunyhó falát . .!

Örök válások bucsu nélkül . .! Átok,
Istenre dobva . .! fuldokló sohaj
Hörgő ajakból . . . Kongás, ágyudörgés,
Gyermeksikongás, hosszu, hosszu jaj
Omló romon, mely egy édent taszit le
Sáros halálba . . . mord fekete éj,
Gonosz sötétség, átüvöltő szélvész,
Késő fohász és hasztalan segély . .!

Óh! pusztulás . .! Szent napja márcziusnak.
Örök dicső nap, mily látványra kelsz!
A szem kiárad, mint a bősz folyó és
A merre sütsz, csak omló vizre lelsz . .!
Oh! megbocsáss, kesergő nemzetednek,
Óh megbocsáss, ha koszorut nem ád.
Virágot nem tud szép fejedre tüzni —
Kenyérre adta minden vagyonát . !

ÁBRÁNYI EMIL.

CSABAINÉ EMLÉKEZETE.

— Debreczen, 1879. márczius 17. —

Csabainét tegnap temettük el. Csabai Tóth Pálné, szül. Szakall Klára 1848-dik évi honvéd főhadnagy özvegye, a drámai szinészet egyik kitünő müvésznője nincs többé.

Nem lehet mellőzünk ama fényesen kiérdemelt hálás emlékezetet, mit e magas szellemü magyar nő, 40 éves szini pályáján, mint a vidéki szinészet egyik jeles müvésznője, sirján tul is babérul szerzett magának.

Negyven év előtt — ugy szólván — csak kezdetét vette a magyar drámai szinmüvészet magasabb fokra emelkedése, midőn azon korbeli irodalmi müvek, melyek a magyar drámai szinmüvészet megalkotására czéloztak, erős és emelkedett szellemü szinmüvészeket s müvésznőket vettek igénybe, s kedvezett azon kor, szinmüvészekben is, kik a magyar drámai szinmüvészetet megalkották.

Ezen magasabb szinmüvészeti haladásnak volt az elhunyt is érdemes munkás tagja, s a harminczas években már a pozsonyi országgyülések alatt, Miskolczi Lila néven, a legkitünetettebb kedvencze volt, később Magyar- és Erdélyország fő és vidéki városaiban, kiérdemelte a drámai szinmüvészet, mint a közmüvelődés tényezőjének babérait. — A szinpadon mint hősnő, büszkévé tette nézőit a nemzet hősnőire; mint anya, példányképe volt az őszintén gyermekét szerető édes anyáknak, s mélyen átérzett játéka drámai jeleneseiben, igaz érzelem fájdalmával tölté be a nézők keblét, kik vele együtt szenvedték az érzelem nyomását. Mint szerelmes, rokonszenves szivhez szólló hangjával s kedves játékával, igaz érzelmet s részvétet költött fel. — Mint társalgó, nyájas, szerény, őszinte egyéniség és sok oldalu magas szellem volt, szerették minden vidéki városokban s a vidék ünnepelt drámai müvésznője volt.

Férjével (Chiabai) Csabai Tóth Pállal 30 éven át, mint debreczeni szinigazgató mindég a legkitünőbb társulati tagokat hozott ősz-sze, az ő társaságának voltak nagyrészben tagjai, kik a nemzeti szinház tagjaivá lettek annak megnyitásakor, s később ismét az ő társulatának tagja: mentek időnként a nemzeti szinházhoz. Pályatársai mindenkor szeretettel közbecsüléssel s tisztelettel voltak iránta. Debreczen szinházi közönsége előtt közszeretetben állott s számos uri családok körében szivélyes barátságot élvezett.

Debreczenben szeretett lakni, idevágyott jönni meghalni, hogy a 16 évig sinlődözött s páratlan női hü ápolással sirig ápolt férje mellett pihenje ki az élet fáradalmait.

Temetése tegnap délután ment végbe s a halottas házhoz nagy néptömeg gyült össze, köztök — a koporsó körül, ott láttuk városunk több előkelő urnőjét, kik a legelismeréssel méltóbb kegyelettel adóztak a kitünő müvésznő emlékezetének. Ott csoportosultak a koszorukkal megterhelt koporsó mellett a helybeli szinház személyzete. A koporsóra koszorukat küldtek: Szathmáry-Laczkóczyné, Lászyné, Nadányi Sándorné, Prielle Cornélia, a kassai szinház, Folténvi Vilmosné Latabárné Buday Adél urhölgyek s a helybeli szintársulat. Délután 4 órakor a szinházi férfikar egy gyászdal énekléséval kezdte meg a gyászszertartást, azután Némethy Lajos ref. lelkész mondott egy megható imát. A koporsót a szintársulat első rendü tagjai vitték a szinházhoz, melyen nagy fekete zászló lobogott. Itt Mándoky Béla mondott bucsut a kiszenvedett agg müvésznőnek a szinészek nevében. A szinházi zenekar folyton a legszebb gyászindulókat adta elő. A sirnál Szathmáry Károly beszélt. Elmondta, hogy mily kitünő müvésznő, mily önfeláldozó honleány volt Csabay. Elmondta, hogy a forradalom után mint mentő angyal működött az üldözöttek részére. A beszéd épen véget ért, midőn az ég is könnyezni kezdett. A gyászszertartást egy gyászdal előadása fejezte be és a valóban igen nagy néptömeg ekkor oszlott szét. Most már néhány nap mulva egy kis egyszerü sirkő fogja jelezni, hová lett az eltünt hősies szellem méltó alakja.

Béke poraira!

Az átmetszésben összegyült anyag a folyó nem szabályozott részén rakodik le s ez által emeli a feneket, minek következése, hogy a nem szabályozott vonalak esése megcsökken.

A vizépités alapelveinek ellenére, melyek szerint minden, egész hosszán szabályozandó folyamnál a szabályozási munkálatok az alsó folyamrészeken, tehát ott kezdendők meg, hol az esés természetszerüleg legcsekélyebb, s aztán kell folytonosan a folyó ellenében fölfelé haladni, — a Tiszánál az ellenkező eljárást követték. Ugyanis előbb a felső-tiszai részek vétettek munkába, melyeknek esési viszonyai az alsókéinál sokkal kedvezőbbek s ennek folytán az Alsó-Tiszavidékről az árviz-veszély nemcsak, hogy el nem hárittatott, hanem még nagyobbittatott, a mennyiben parallelmüvek létesitése folytán a felső vonalak ártere elöntetlen maradt s igy annak az alsó vonalak számára czélba vett feladata, mint mentesitési területé, veszendőbe ment. Ha a szabályozási munkálatok a Tisza-torkolattól indulnak vala ki, ugy a már szabályzott folyó-részekre nézve kedvező hatás lett volna az eredmény, mely felül is nagy távolra, tehát nem szabályzott részeken is éreztette volna jótékony hatását.

A Tiszának imént emlitett kedvezőtlen dunai torkolata semmiféle javitás alá nem vétetett, s ez által a Tisza lefolyásának a Duna vizállásától való káros függősége fentartatott. E függőségi viszonynak tekintetbe nem vétele, melynek elháritása egy helyesen végrehajtott Tisza szabályozásnak első követelménye leendett, az összes eddigi munkálatok eredményét kérdésbe helyezi.

A védgátaknak a Tisza mindkét partján, a szomszédos mivelési terület árvizek elleni biztositása czéljából történt emelése, e folyam fenekének megjavitása s a nélkül, hogy a két védgát közt levő árterületnek egy folyómeder természete, nevezetesen azon tulajdonság, hogy az áradat az uj folyamprofil minden pontján a folyón s ne lomhán ott terpedjen kölcsönöztetett volna, — az eddigi Tiszaszabályozás egyik sarkalatos fogyatkozását képezi. — A mily kevéssé kölcsönöz müértéket egy keret, épp oly kevéssé adja meg a védgát a folyónak a szabályozott folyó jellegét, a nélkül, hogy ennek fenek és medre előbb szabályoztatott volna. Az itt emlitett fő fogyatkozás ujabb alapja a tiszai áradatok megnehezitett lefolyása és a folyamfenék emelkedésének; ebből következik a vizszin emelkedése, ez okozza, hogy a gátakat évről-évre emelni kell.

Ez a Tisza jelen állapota, a minővé az eddigi szabályozás folytán lett; negativ képe azon állapotnak, mely a Tisza-szabályozás kezdeményezőinek, József nádornak és gr. Széchenyi Istvánnak szemei előtt lebegett. Több, mint harmincz éve dolgoznak már a Tisza szabályozásán — oly idő, mely egy észszerü szabályozás keresztül vitelére teljesen elegendő lett volna 1873. évig kerekszámban 5,300.000 frt adatott ki e czélra, s állitólag 1,800.000, 1200 négyszög öles hold mentesittetett. A kiadott összeg csekély volna, ha e védelem biztositott lenne, de ez nincs igy, sőt ellenkezőleg az elhibázott szabályozás oly területeket is bevont a vizveszély körébe, melyek a szabályozásig attól mentek valának.

Szinházi csarnok.

(Szatmári Laczkóczyné bucsujátéka. — Népszinmü népszinmü után.)

(S.) Szatmáry-Laczkóczyné asszony utolsó vendégjátékául szombaton a „T o l o n c z“ került szinre. — Ez alkalommal nem nagy közönség jelent meg a szinházban, minek oka abban keresendő, hogy a népszinmüvek egymásután kerülnek szinre: pénteken „a betyár kendője,“ szombaton „a toloncz,“ — nem járja. — A t. müvésznő azonban csüggedetlen jókedvvel játszotta Ördög Sára szerepét, s oly megrenditő drámai alakitást produkált, a minőt ritkán láttunk még e darabban. Kiléptekor egy gyönyörü koszoru repült lábaihoz s a közönség tüntető tapsok között bucsuzott el tőle. — Reméljük, hogy a t. müvésznőhöz lesz még szerencsénk, talán jobb körülmények között, midőn a mindenfelől özönlő panaszhangok, jajkiáltások nem veszik igénybe a közönség figyelmét és tárczáját, — s telt ház fogadhatja.

Tegnap, vasárnap ezuttal egymásután már harmadszor ismét népszinmü, „A p i r o s b u g y e l l á r i s“ került szinre. Változatosság kedveért ezuttal a szinlapra nem a bugyelláris, hanem a második felvonás egy jelenete pingáltatott ki. Az előadáson meglehetős közönség jelent meg, s mindvégig jól mulatott a szereplők alakitásán.

— **VIDÉKI HIREK. Köszegen** kardpárbaj volt V. honvédhadnagy és S. dragonyoshadnagy közt, mert ez utóbbi becsmérőleg nyilatkozott a honvédségről. Nyilatkozata jutalmául keze fején oly vágást kapott, hogy katonai szolgálatot teljesiteni nem lesz képes többé. **Öngyilkosság.** Papolczy nevü fiatal ember Sz.-Váralján, atyjával összeszólalkozván, e miatti elkeseredésében öngyilkossá lett. **Gondatlanság a lőfegyverrel.** Orosházán mult vasárnap egy 18 éves czukrász fiu elment Kluka kovácshoz, hol a nőcseléd pattogatott kukoriczával kinálta meg. A fiu az első adagot nem elégelvén, még többet kért. A nőcseléd tagadó válaszára a fiu befutott a kamarába s innen kihozta a kétcsövü lőfegyvert, melylyel a leányt ijesztgeté; mire ez azt felelte, hogy nem fél a fegyvertől, mert nincs megtöltve. Azonban a fiu addig forgatta a fegyvert, mig ez végre elsült és a leányt oly szerencsétlenül találta hátba, hogy szónélkül összerogyott és némi vergődés után megszünt élni. A gondatlan fiut befogták. — **Testvérgyilkosság.** A Zágrábtól félórányira fekvő Grabce helységben szörnyü büntett követtetett el. Steincic Márkus és István a szőllőskertben valami csekélység felett összevesztek. István az idősbik e miatt oly haragra gyult, hogy egy erős szőllőkarót fölkapott s azzal egy rettenetes csapást intézett öcscse fejére, ki a szó teljes értelmében szétzuzott koponyával roskadt le. A testvérgyilkosban mindjárt a tett elkövetése után feltámadt a megbánás érzete, s azonnal följelentette magát Zágrábban. A meginditott vizsgálat folyama alatt szabadlábon hagyatott.

Irodalom.

Uj könyv. Aigner Lajos budapesti könyvárus kiadásában megjelent és beküldetett hozzánk: „M á s o d v i r á g z á s“ czimü elbeszélés, irta E n d r ő d y Sándor. Ara 1 frt. Kapható minden könyvárusnál.

— **A „Vasárnapi Ujság“** 25-ik évfordulója alkalmából Gyulai Pál, a nevezett lap most megjelenő számában, a szerkesztőhöz: Nagy Miklóshoz czimzett levélben leirja a lap alapitásának történetét. A lap tegnapi száma közli azok arczképeit, kik a lapnak időnként belmunkatársai voltak, s külön lenyomatban hü másolatát hozza a lap első száma első oldalának.

UJDONSÁGOK.

* **A „debreczeni függetlenségi kör“** tegnapi választmányi ülésében a szegedi vizkárosultaknak egyhangulag **50** frtot szavazott meg és adott át azonnal hatóságunknak. Ezenkivül még a gyülés folyamában egy ivet nyitott az adakozásra, melyen pár percz alatt összesen 93 frt iratott alá. Ez összeget is eljuttatta a kör elnöke illetékes helyére, hogy az inséges sorsba jutottak sürgősen részesittethessenek a segélyben. Értesittetnek a kör tagjai, hogy az aláirási iv a körgazda kezében van, ki az adományokat bármikor átveszi.

* **A király ő felsége** József főherczeg Beck főhadsegéd, G r ä f altábornagy, T i s z a Kálmán miniszterelnök, W e n k h e i m Béla b. Z i c h y Ferraris Viktor belügyminiszteri államtitkár, M a j l á t h György országbiró s több más összesen mintegy harmincz főrangu ur kiséretében tegnap este külön vonattal Szegedre indult. A vonat Arad felé Temesvárra és Temesvárról ment ő felsége az árvizterületre kiséretével.

* **Liszt Ferencz Debreczenben** volt tegnap, nem ugyan mint vendége városunknak, csupán mint keresztül utazó. (Hosszupályiból, hol gr. Zichy Ernő vendége volt, most a fővárosba, a szegedi árvizkárosultak javára rendezendő hangversenyre sietvén.) Legyen tehát azon örökre emlékezetes eseménynek, hogy a jelenkor első rangu zeneköltőjét, a „zongora királyt“ szemtől szembe láthattuk pusztán városunk vasuti vonalának alkalmas fekvése az oka, mindegy, ez legkevésbé sem zavarta meg illusióját a váróteremben déli 12 órára egybegyült nagy számu érdeklődőknek, kik között ott láttuk városunk majd minden (férfi) zenekapacitását s az egész dalegyletet Liszt Ferencz gr. Zichy Ernő diszet ötös fogatán ½1-kor meg is érkezett gr. Zichy Géza a félkezü zongora virtuoz, és ifj. gr. Teleki Sándor kiséretében; s miután Komlóssy zenede igazgató őt a jelen volt müvészet pártolók nevében rövid szavakkal üdvözölte, a Hitessy L. ur által vezényelt dalegylet elektrisalva bizonyára a nagy zeneköltő közvetlen közelségétől „a viharban“ s kiválólag „mi zengi tul a bérczeket“ cz. dalokat oly precis együttességgel és lágyan átátolvadó erőváltozásokkal adta elő, hogy a nagy zenemester helyeslő fejbólintásait méltán kiérdemelte. Majd az étterembe távozott, hol egy fekete kávé elköltése után bucsut vett a nagy számu jelenvoltaktól és aztán a vasutra ült. Jött és távozott. Átszellemült vonásainak prófétai alakjának szemléletében ugy eltüntek a perczek. Bizonyára sokan elmaradtak a forró levestől, de vigasztalásul legalább elmondhatja ki-ki, hogy: láttam Liszt Ferenczet!

* **A szegedi** ávizkárosultak javára a „Debreczen“ szerkesztőségénél az utóbb lapunkban kimutatott, s a városi hatóságnak átadott **99** forinton kivül ma estig még következő pénzadományok folytak be: özv. Szabó Sándorné 2 frt, Joóg Ferencz 1 forint, Balogh József 1 frt, Szőllősi Sándor timár 1 frt, özv. Fráter Albertné 1 frt, Tar Jánosné 2 frf, Sós András 2 frt, Kazinczy Gáborné 1 frt. özv. Karap Sándorné 5 forint, Bakos János 5 forint, Klósz Györgyné 3 frt, Koncz Mihály 1 forint, özv. Szecsey Józsefné 5 frt, Györfy József 1 frt. Összesen 31 frt; begyült tehát összesen **130** frt. Fogadják a nemesszivü adakozók forró köszönetünket. A szerkesztőség.

* **A nőtlen urak** által e hó 19-ére terrezett tánczestély — a mindenkit érzékenyen érintő szegedi szerencsétlenség következtében, mint értesültünk valószinüleg el fog halasztatni.

* **A szegedi** árvizkárosultak javára folyó március hó 15-én a „Koroná“-ban tartott dalestély alkalmával adakoztak: Fischer Nándor 1 frt, Földesi Antal 5 frt, Schmied N. 2 frt, Sőtér Miklós 1 frt, Schwarcz Benő 5 frt, Geréby Fülöp 10 frt, Engeszer József 5 frt, Biró József 5 frt, N. N. 1 frt, Tarcsay Lajos 1 frt, Münch Gusztáv 1 frt, Antalovics Gyula 5 frt, Kövi Lajos 1 frt, Klimó Aurélné 1 frt, Dr. Varga Geiza 2 frt, G. J. 1 frt, Kardos László 1 frt. Medve Kálmán 3 frt, Jóna Sámuel 1 frt, Dr. Kola János 1 frt, Bulszter Ágoston 5 frt, Rosenfeld Salamon 3 frt, Simonffy Imre 2 frt, Pongrácz Geiza 5 frt, Freibauer 2 frt, Kreitz Gyula 1 frt, Feischl Károly 2 frt, Göltl Nándor 2 frt, N. N 1 frt, Dr. Fáy Márk 1 frt, Mihaloczy Gyula alezredes 2 frt, Schwarcz Bernát 4 frt, Mayer Emil 1 frt, Weichinger Károly 2 frt. Fehér D. 1 frt, Dragota Natilia 1 frt, Payer József 1 frt, Spéri Tivadar 2 frt, Fabricius Geiza 2 frt. Együtt 102 frt, azaz: E g y s z á z k é t f o r i n t o. ért. mely összeg, a mai postával rendeltetése helyére Szeged sz. k. varos hatóságához elküldetett. Debreczen március 17. 1879. Komlóssy Lajos I-ső lövészmester, Földesi Antal II-ik allövészmester és társulati pénztárnok.

* **Kegyes adományok.** A helybeli ipar és kereskedelmi bank részéről a tekintetes közgyülés, a nőegylet árvaháza javára 20 o. é. forintot, az alföldi takarékpénztár részéről 10. o. é. forintot ugyanazon czélra szavazván meg, ezen 30 forint nállam a mult napokban be is fizettetett. Méltóztassanak mind a két részről az árvák nevében szives adakozasaikért legőszintébb köszönetemet fogadni. Debreczen 1879 márczius 16. Márton László nő egyleti pénztárnok.

* **Az adományok** élelelmiszerekben még folyvást hordatnak a városházához a szegediek részére, a mi a lakosságnak nemes érzületéről tanuskodik. Az első szállitmány szombaton délután küldetett el, mely állott 3008 kiló buzakenyérből, 2017 kiló főzelékből, 1414 kiló husnemüekből, egy hordó káposzta, egy láda czipő. Ez utóbbi Dáné István adománya volt. Az élelmi szerek még folyvást hordatnak fel, — tegnap is egy vagonnal szállitatott, s valószinüleg ma is fog egy vagonnal elszállittatni. Felhivjuk azonban városunk lakosságát a további adakozásra, mert 70.000 ember éhségének pillanatnyi csillapitására nagyon sok szükséges. Az első küldeményt a szegedi polgármester már kiosztotta a szerencsétlenek között, köszönő táviratában dicsérőleg emlékezett meg Debreczen közönségének nagylelküségéről. Meg kell e helyütt emlitenünk, hogy az élelmi szereknek a vasuthoz szállitásáho Fehér Herman és Rosenberg Vilmos urak készséggel engedték át kocsijaikat és lovaikat.

* **Szinházi hirek.** T ö r ö k M i k l ó s n a k, szintársulatunk egyik operaénekesének jutalomjátéka még e hóban leend. Adatik ez alkalommal Beaumarchais hires vigjátéka „Figaró házassága, vagy egy napi bolondság.“ — B e n e d e k G y u l a e fiatal tehetséges szinész jutalomjátéka, szintén e hóban, s pedig 20-án lesz, a midőn szinre kerül Sardou darabja, az „Idegesek.“ Ez alkalommal a jutalmazandónak édes atyja, s a nemzeti szinház tagja Benedek József is fel fog lépni. Azt hisszük, hogy a ház zsufolt lesz.

* **A jogász segélyző egylet** s a helybeli nőegylet egyesültek azon nemes eszmének kivitelére, hogy a folyó év május havában, midőn a szintársulat városunkból el fog távozni, három mükedvelői szini előadást rendezzen; kettőt a szegedi vizkárosultak, egyet pedig a két egylet javára. A nemes czél kivitelében bizonyára az összes közönség támogatni fogja őket. —

* **Szegedi menekültek** már városunkba is érkeztek. Ezek elhelyezéséről hatóságunk gondoskodott.

* **Március 15-ike** fényesen ünnepeltetett meg Debreczenben a folyó évben is, és daczára a kellemetlen időnek oly óriási tömeg gyült egybe, a milyet ritkán hozott össze e kegyeletes ünnepély. Két órakor már hullámzott a tömeg a főiskola elibe, honnan egy negyed háromkor megindult a menet. Elől a 48-as honvédek saját lobogójuk alatt, utánok a debreczeni függetlenségi párt saját lobogója alatt, majd a főiskolai énekkar, főiskolai tüzoltó egylet, torna-egylet, a canuló ifjuság teljes számban, mindenik saját lobogója alatt; ezeket beláthatatlan néptömeg követte. Igy vonultak ki a 49. aug. 2 án elesett honvédek sirjához, hol a már általunk jelzett lelkes szónoklatok tartattak meg az énekkar közreműködése mellett. Innen a menet K o s s u t h L a j o s, S i m o n y i E r n ő, V e r h o v a y G y u l a, H e l f y I g n á c z folytonos éltetése s nemzeti dalok éneklése közben az emlékkertbe vonult hol ismét szavalat tartatott. — Ezután a néptömeg példás rendben eloszlott Megjegyezzük, hogy miután az iparos ifjak dalköre visszalépett a müködéstől, Jeney Miklós a szavalástól szintén visszalépett.

* **Városunk hatósága** részéről beküldettek hozzánk közlés végett az ott történt összes adakozásokról szóló részletes kimutatások. Ezek közlését azonban holnapra kellett hagynunk, habár egyéb halmaz közleményeink miatt hirdetéseink nagyrészét mai számunkból kihagytuk.

* **A szegedi fiuk Boszniában.** Számos szegedi nő és férfi, kik mindenüket ott elveszték, könyezve panaszolják, hogy a Sachsen-Meiningen nevü 46 dik gyalogezred, mely csaknem egészen szülötteiből áll, még most is Boszniában tartatik. Elképzelhető, mit fognak érezni e szegény fiuk, ha értesülnek a szeretett szülővárosukat ért szerencsétlenségről, s mily bizonytalanságban élnek nem tudva, nem vesztek-e oda már is szüleik, testvéreik s mindazok, kik nekik legkedvesebbek a földön! Részünkről kötelességünknek tartjuk e körülményre felhivni kormányunk figyelmét, s hiszszük, hogy tekintettel az e szegény katonáink szüleit ért iszonyu szerencsétlenségre, kieszközlendi Bécsben, hogy a 46. ezredbeli szegediek azonnal hazabocsáttassanak.

* **Sóvágó Gábor** köz- és váltóügyvéd H.-Böszörményben értesitést küldött be hozzánk, mely szerint ügyvédi irodáját e hó 17-én megnyitotta. Ajánljuk a peres felek figyelmébe.

* **A zenede** tegnap f. hó 16-án tartott házi hangversenyt röviden kifejezve lehetne mondani, hogy zongora hangverseny volt, — Márton Etelka k. a. „Miguon“-ból vett énekei s Donogán ur által előadott magyar dalokat leszámitva, valamennyi piece merő zongora produktiókból állván ki, a változatosságnak persze aem csekély rovására, mit azonban tekintve, hogy mükedvelőkkel állunk szemben, kiket jóakaratukon s nemes igyekezetükön kivül mi sem kötelez, s igy előre meghatározott müsorozat alá nem kényszerithetők, méltánytalan még észrevételezni is. Tóth Gyula (Rigoletto Páraphrase, Liszttől.) Zagyva Janka (Ernani Paraphrase, Liszttől,) és valamint a Tóth Emil által előadott „Magyar Rapsodio“ Székelytől kiváló tetszést nyertek Végül emlitjük meg a „Tarantelle“ czimü 4 kezes zongora darabot, melyet Tóth Emil és Boer Endre urak annyi értelemmel annyi precisitással és ügyességgel adtak elő, hogy bátran bevált volna bármelyik fővárosi hangverseny müsorozatában s mai hangversenyünknek is természetesen fény pontját képezte.

* **Dáné István** ur a „függetlenségi kör“ könyvtára részére „Az utólsó Bebek“ czimü három kötetes történeti regényt ajándékozta; fogadja érte a kör nevében köszönetnyilvánitásomat. — S i p o s B. könyvtárnok.

* **Holnap este** lesz a Lászy Vilmos jutalomjátéka. Előadatik a mint jeleztük a „S z é p M e l u s i n a“ czimü tündéries darab. A közönségre — kik a látványosságot kedvelik — (s kik nem szeretnék?) nagy meglepetések várnak ez alkalommal, miért is ujból felhivjuk a figyelmet, annyival is inkább, mert a darab különben is igen érdekes. Lászy Vilmos megérdemli, hogy közönségünk pártfogásba vegye jutalomjátékát s mi hisszük, hogy a mi hálás szinházlátogató közönségünk nem is mulasztja el, hogy az igazi érdemnek megadja az elismerést.

* **Köszönetnyilvánitás.** Az „Alföldi takarékpénztár“ tek. igazgatósága a „kereskedőifjak önképzőegylete“ pénztára részére tiz forintot adományozott mely szives adományzásért egyleteink nevében hálás köszönetet mond, Debreczen 1879. márczius 15. Jánossy József pénztárnok.

* **Csak ez hiányzik még.** A „F. H.“ ujságolja, hogy Kolozsvárról érkezett utasok oly értelmü bizalmas közleményeket tettek, hogy egy, az ottani Karolina-kórházban fekvő betegen olyszerü tünetek mutatkoztak, melyek a pestistől való leghatározottabb aggodalomra szolgáltattak okot. A beteg valami örmény kalmár volna.

* **Köszönetnyilvánitás.** Losonczy h.-böszörményi orvos Fried Jeremiást sulyos szembajából — páratlan mütét által — sikeresen kigyógyitotta, ugy hogy, 8 évi világtalansága után teljesen lát, ezen váratlan de sikeres gyógykezelésért fogadja mint a gyógykezelt rokonának hálás köszönetnyilvánitását. Lax Dániel.

* **Nemes tett.** Szegeden a nyers terményeknek feldolgozása ez idők szerint lehetetlen lévén, hogy ezen termények is, melyek a szegediek segélyezésére városunkban egyesek által adományoztattak s illetve adományoztatni fognak, haladéktalanul azon czélra fordittathassanak: alólirott s társaim névszerint Czabán Dániel, Lamprecht Frigyes, Löblovics János, Konkoly János, Tan József, Krizsek Venczel, arra vállalkoztunk, hogy mindazon terményeket, buzát és rozst, mely eddig összegyült és ezután összegyülni fog, a városi hatóságtól átvevén, megőröltetjük, melyek megőröltetését tek. H o l c s i A r n o l d ur a saját gőzmalmában, szives készséggel minden dij nélkül magára vállalta, kenyérnek megsütve, a városi hatóságnak késedelem nélkül visszaszolgáltatjuk, a mit is a nsg. polgármester ur utasitása folytán azon megjegyzéssel hozunk ezennel köztudomásra, hogy az adományok mindig a városi hatóságnak, a közgyülési terembe lesznek átadandók, s mi azokat onnan veendjük át feldolgozás végett. S á s k a K á r o l y, sütő-társulati elnök. (A hetilapokat kérjük e sorok átvételére.)

— **R é m h i r s p e c u l a t i ó b ó l.** Széltiben beszélték róla a fővárosban, mindenki positiv hir gyanánt terjesztette, hogy Székesfehérvár ég. Az eset megdöbbenést keltett, mely utóbb fokozédott is, elterjedést nyervén még egy másik versió, melyszerint Kolozsvár is lángokban áll. — Mindenfelől intézték a megkereséseket az érdekelt városok hatóságaihoz, — maga a székesfehérvári polgármester — százhusz█ darab sürgönyre válaszolt. — Az egész koholmánynak bizonyult s reájöttek az okra is, mely e hir terjedését előidézte. Lelkiismeretlen üzérek egy biztositó társulat részvényeit akarták lenyomni a börzén s igy keletkezett a hir, melyet a börzénél széttáviroztak.

Táviratok.

SZEGED, márcz. 17. (Érk. délután.) **A házak megszemlélésére kiküldött bizottság hivatalos adatai szerint mindösszé 335 ház áll fen. Ledőlt tehát összesen 7831 ház.**

Szentes, márcz. 17. Reményünk nem nagy. **Ha a vihar kitör, mi elvesztünk.**

Szeged, márcz. 17. A viz már apad, már szekerekkel is mentenek magasabb helyekről. A müszaki bizottság bejárta a Percsora töltést. Elhatározták, hogy e gátat feladják és Szegedet körtöltéssel fogják védeni; ezt államköltségen kell foganatositani. Némi piacz is keletkezett a hidfőnél, laczikonyhával, hol élelmiszerek kaphatók.

Szeged, márcz. 17. Tolvajokat még egyre fogdosnak el, több gyujtogatás történik. A viz elvonulása h á r o m h ó előtt nem várható.

Szentes, márcz. 15. 7 óra 45 percz. Az öt mértföld hosszu tiszai gátok alsó szakasza megnyugtató, este felé szélcsend állt be, mely ha megmarad, a töltések megszilárdithatók.

Szentes, márcz. 15. éjfél után. Védelmi anyag van itt elegendő, csak a szállitás volt a folytonos vihar által megnehezitve, sok helyen lehetetlenné téve. E két sürgöny alapján, és mivel a közlekedési ministerium a társulat pénztárának kimerültéről értesült, 6000 frtnyi előleg a védgátak szilárditására legott kirendeltetett.

Szeged, márcz. 15. 9 óra 30 percz. (érkezett márcz. 16. reggel 8 óra 20 percz. A menekülők szállitása Szegedről, Algyő tiszatöltésig hajóval és innét mentő vonattal Vásárhelyre és azontul folyamatban van, a menekülők azonban gyéren jelentkeznek, tegnap 800, ma mintegy 500 menekülő szállittatott el.

Szeged, érkezett (márcz. 16. reggel 8 óra 30 percz.) Ma két mentő vonat Kikindára és egy vonat Zsombolyára közlekedett, átlag 700 személylyel, kik nagymennyiségben ingóságokat vittek magukkal, melyek felrakodtatása akadály nélkül eszközöltetik; éjszakára kevés menekült maradt vissza a pályaudvaron, ezek elhelyezésére bőven van kocsi; eddig összesen 16 mentő vonal ment el innen 760 kocsival.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

Hirdetmény.

Voinovich János és neje Orbán Emilia vagyonbukott debreczeni lakosok csődtömegükhöz tartozó házi butorok és ingóságoknak nyilvános árverésen elárusitása a csődválasztmány által megrendeltetvén:

ezen tárgyaknak helyben a n.-váradutczai 2208. sorszámuháznál folyó március hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor megkezdve eszközlendő, esetleg délután 3 órakor s a következő napokon is folytatandó elárverezéséhez venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Debreczen, 1879. évi március hó 6.

Ujházi Sándor, kiküldött csődválasztmányi tag.

Kovács József, csődtömeggondnok.

(70)

IGÉRVÉNYEK.

Hitel sorsjegyekre csak 4 frt 50 kr és bélyeg | **Bécsi sorsjegyekre** csak 2 forint és bélyeg

Kettő együtt csak 6 forint és bélyeg.

Fönyeremény **400,000 frt.** Fönyeremény

Huzás április 1-ső napján.

A „MERCUR“

váltóüzlet kiadóhivatala csak Bécsben.

Wollzeile 13. sz. a.

Ch. Cohn. (77.)

Hirdetés.

A szt.-anna utczán 2535. sorszám alatti többrendbeli lakosztályokból álló ház, külső ondódi szántóföldével szabad kézből eladó. Értekezhetni iránta Z i v u s k a Ferencz ügyvéddel. Hagymatér 16. szám alatt.

(74.)

Hirdetmény.

Voinovich János s neje Orbán Emilia vagyonbukott debreczeni lakosok csődtömegükhöz tartozó, a debreczeni 4,430. sz. telekjegyzőkönyvben 3178 és 7359. h. r. sz. a. felvett n.-várad-utczai 2208. sorszámu házas telek s ondódi külső földjének nyilvános árverésen eladása a csőd-választmány által elhatároztatván, arra határidőül folyó 1879. évi april hó 23-ik napja délutáni 3 órája a kir. törvényszék árverési teremébe ezennel kitüzetik.

Árverési feltételek következők:

1. Kikiáltási ár a becsár az az 15.000 frt, melynek 10%-ját árverelni kivánó az alólirott kiküldött kezéhez kész pénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni tartozik.

2. Az ingatlan csak egyszeri árverésre tétetik ki, s a becsáron alul eladatni nem fog.

3. A vételár három egyenlő részletben, a leütéstől számitott 2, 4, 6, hó alatt lesz, a leütéstől folyó 8% kamatokkal együtt, csődtömeggondnok Kovács József ügyvéd kezeihez s nyugtájára kifizetendő; a bánatpénz az első részletbe fogván beszámittatni.

4. A leütéstől kezdve az ingatlanság minden közterhei, adó s más nemü tartozások vevőt terhelik s az azokon eshető netaláni károsodásokért is a csődtömeg nem felel, és vevő tartozik viselni az átruházási s átirási minden költségeket, ezek közt a vételár kifizetéséről szóló nyugta, s a tulajdonjog átirását engedélyező választmányi határozat bélyegdiját is.

5. Vevőnek a vett ház s udvar csakis folyó évi Pünkösdkor, az ondódi föld pedig folyó évi Szent-Mihály napkor megy tényleges birtokába s hasznalatába által, tulajdonjogát pedig a vételár teljes befizetése után kebelezetheti be saját költségén.

6. Ha vevő jelen árverési feltételek bármelyikének pontosan eleget nem tenne, bánatpénzét s a befizetett összeget elveszti s az ingatlan az ő kárára s veszélyére ujabb és csak egyszeri árverésre tétetik ki s becsáron alul is eladatni fog.

Debreczenben 1879. március 13-án.

Mészáros László, tvszéki kiküldött.

Descombes Henrik, választm. tag.

(81.)

Kiadó tulajdonos: Vértessi Lajos.

Debreczen, 1879. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.